

ETIČKI KODEKS





ETIČKI KODEKS

Ovaj Etički kodeks obavezan je i primjenjuje se na sve radnike Udruge SOS – Dječje selo Hrvatska, na sve radnike ustanova kojih je Udruga SOS – Dječje selo Hrvatska osnivač, na sve vanjske suradnike Udruge SOS – Dječjeg sela Hrvatska te ustanova kojih je Udruga SOS – Dječje selo Hrvatska osnivač, kao i na sve osobe koje imaju neki drugi službeni ili poslovni odnos sa Udrugom SOS – Dječje selo Hrvatska odnosno sa ustanovama kojih je Udruga SOS – Dječje selo Hrvatska osnivač, a primjenjuje se na svim lokacijama na kojima Udruga SOS – Dječje selo Hrvatska odnosno ustanove kojih je Udruga SOS – Dječje selo Hrvatska osnivač djeluju.

Radi lakšeg razumijevanja i preglednosti, u tekstu ovog Etičkog kodeksa se, a obzirom na širinu njegove primjene, umjesto pojedinačnog navođenja naziva Udruge SOS – Dječje selo Hrvatska, odnosno ustanova kojih je Udruga SOS – Dječje selo Hrvatska osnivač, kao i svih programa i projekata koje Udruga SOS – Dječje selo Hrvatska, odnosno ustanova kojoj je Udruga SOS – Dječje selo Hrvatska osnivač provodi, koristi **jedinstveni termin „SOS Dječje selo“** u odgovarajućem padežu.

VIZIJA, MISIJA I VRIJEDNOSTI

SOS Dječje selo radi za dobrobit djece¹ i mladih kao neovisna nevladina organizacija za socijalni razvoj. Uvažavamo različitost vjeroispovijesti i kulture, i djelujemo u svim zemljama i zajednicama gdje naša misija može doprinijeti njihovu razvoju.

Djelujemo u duhu dokumenta *Tko smo mi*, u kojem se navode naša vizija, misija i vrijednosti, te u skladu s našim standardima kvalitete, Politikom zaštite djece i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, čije zasade promičemo širom svijeta.

Naša vizija: Svako dijete pripada obitelji i odrasta u ljubavi, poštovanju i sigurnost.

Naša misija: Mi stvaramo obitelji za nezbrinutu djecu, pomažemo im da oblikuju svoju budućnost i sudjelujemo u razvoju njihovih lokalnih zajednica.

Naše su vrijednosti:

HRABROST	Poduzimamo potrebne mjere
PREDANOST	Održavamo svoja obećanja
POVJERENJE	Vjerujemo jedni u druge
ODGOVORNOST	Pouzdana smo partneri

To su temeljna uvjerenja i stavovi na kojima počiva naša organizacija – kamen temeljac našeg uspjeha. Te temeljne vrijednosti usmjeravaju sve naše

¹ Osobe mlađe od 18 godina.

postupke, odluke i odnose dok radimo na ostvarenju naše misije i pružamo zaštitu djeci za koju skrbimo.

U svom radu uvijek polazimo od istih temeljnih vrijednosti kako bi sačuvali ugled organizacije za brigu o djeci koja se odlikuje kvalitetom, integritetom i uživa poštovanje drugih.

Uvažavamo postojanje drugih kodeksa i smjernica koje podržavaju naš rad u skladu s dječjim pravima i humanitarnim načelima i koje su nam pomogle u izradi ovog kodeksa.

Ovaj Etički kodeks izradili smo s ciljem primjene i promicanja najviših standarda etičnog i profesionalnog ponašanja među svim radnicima i ostalim suradnicima, pritom ne kršeći prava (kao ni službene dokumente o pravima) koja su na snazi u Republici Hrvatskoj.

Etički kodeks namijenjen je osvještavanju i pružanju smjernica za ponašanje radnika i ostalih suradnika. Nadalje, dokument je osmišljen da zaštiti radnike i ostale suradnike od lažnih optužbi za neprimjereno ponašanje prema djeci.

1. OSIGURAVANJE KOREKTNOG I ODGOVORNOG PONAŠANJA

- 1.1 Svjestan/svjesna sam da kao radnik/suradnik SOS Dječjeg sela svojim radom i načinom življenja u svakom trenutku predstavljam SOS Dječje selo. Prihvaćam da moj stav i ponašanje imaju veliki utjecaj na djecu i djelatnike u SOS programima te na ugled moje organizacije. Stoga ću voditi računa o svom ponašanju, kako u SOS Dječjem selu, tako i izvan njega. Osobito ću paziti da se pridržavam zakona Republike Hrvatske i postupat ću u skladu s temeljnim vrijednostima organizacije opisanima u prethodnom dijelu teksta.
- 1.2 U interakcijama sa svom djecom, mladima, djelatnicima i suradnicima SOS Dječjeg sela, obvezujem se na nenasilno i neprovokativno ponašanje u svojim postupcima, kao i u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji. Poštovat ću temeljna prava svih osoba, bez obzira na spol, invaliditet, etničku pripadnost, vjeroispovijest, jezik, HIV status ili druge bolesti, kao i ostale odrednice identiteta. Postupat ću pravedno, pošteno i taktično te uvažavati dignitet i vrijednost drugih ljudi. Poštovat ću nacionalne zakone i lokalnu kulturu, tradiciju, običaje i prakse koje su u skladu s konvencijama Ujedinjenih naroda. Slijedom toga neću sudjelovati ni u kakvom obliku diskriminacije, maltretiranja

ili zlostavljanja (tjelesnog, seksualnog ili verbalnog), zastrašivanja ili izrabljivanja, niti ću na bilo koji drugi način kršiti prava ostalih ljudi.

- 1.3** Ako obnašam funkciju rukovoditelja razumijem da imam i dodatne obaveze: pokazivati vlastitim primjerom dobro ponašanje koje ovaj kodeks promiče, stvarati poticajno okruženje za dobro ponašanje svih ostalih djelatnika i/ili suradnika, osigurati da svi znaju za ovaj Etički kodeks te da imaju podršku za njegovu primjenu u praksi. Truditi ću se sprečavati i uklanjati neprofesionalno ponašanje i poduzimati mjere u slučajevima stvarnog ili potencijalnog kršenja Etičkog kodeksa SOS Dječjeg sela.

2. PROFESIONALNO PONAŠANJE U ODNOSU NA DJECU

Promicanje dobrobiti i razvoja djece

- 2.1** Pridajem veliku važnost položaju djece općenito i uvijek ću promicati njihovu dobrobit te doprinositi razvoju punog potencijala svakog pojedinog djeteta.
- 2.2** Doprinosit ću stvaranju brižnog okruženja za djecu. U postupanju s djecom pokazivat ću poštovanje, pravednost i razumijevanje, pružajući im uz to moralno vodstvo, samodisciplinu i prikladnu poduku.
- 2.3** Svjestan/svjesna sam da svojim ponašanjem dajem primjer djeci i mladima i stoga se obvezujem da ću se u svakom trenutku ponašati korektno i odgovorno.
- 2.4** Prema svoj djeci, mladima, djelatnicima i ostalim suradnicima pokazivat ću osjetljivost, toleranciju i poštovanje, uvažavajući njihov dignitet bez obzira na rasu, boju kože, etničku pripadnost, spol, seksualnu orijentaciju, dob i/ili invaliditet ili bilo koje drugo osobno obilježje. Uvažavat ću načelo jednakopravnih mogućnosti i sa svom djecom postupati jednako, uključujući promicanje prakse rodne ravnopravnosti.

Zaštita djece – čuvanje djece od povreda

- 2.5** Povjerenje koje mi je ukazalo SOS Dječje selo, uvijek ću stavljati u službu zaštite djece i njihovih najboljih interesa.
- 2.6** Uvijek ću se ponašati na način koji štiti djecu od svih oblika diskriminacije, zlostavljanja, maltretiranja i zanemarivanja, uz snažnu podršku našim vrijednostima i viziji da “svako dijete odrasta u obitelji, okruženo ljubavlju, poštovanjem i sigurnošću”, kao i promicanju njihova razvoja.
- 2.7** Neću inicirati niti stupati u ljubavnu ili seksualnu vezu s djecom ili mladima. Svjesna/svjestan sam da bi takav odnos imao zakonske posljedice i odrazio se na ugled organizacije. Seksualna aktivnost s djecom zabranjena je bez obzira na to u kojoj dobi dijete postaje punoljetno ili sposobno za mogućnost davanja pristanka na seksualni odnos u relevantnoj lokalnoj sredini. Pogrešna predodžba o dobi djeteta nije opravdanje.
- 2.8** Neću davati novac, poslove, dobra ili usluge u zamjenu za seks, uključujući seksualne usluge ili druge oblike ponižavajućeg, degradirajućeg ili izrabljivačkog ponašanja. U to su uključeni i svi oblici razmjene usluga na koje korisnici usluga, SOS Dječjeg sela, imaju pravo.

- 2.9** Neću stupati u spolne odnose s članovima lokalne zajednice koji primaju neki oblik pomoći, jer se takvi odnosi temelje na suštinski neravnopravnoj raspodjeli moći i mogu ugroziti kredibilitet i integritet djelovanja SOS Dječjeg sela.
- 2.10** Neću zapošljavati djecu kao “pomoć u kući” (radnike u kućanstvu) ili dopuštati da djeca borave sa mnom u mom privatnom stambenom prostoru (preko noći ili na dulji rok), osobito ako nije prisutna još jedna odgovorna odrasla osoba.
- 2.11** Pazit ću da se moj rad s djecom odvija u vido-krugu drugih osoba te ću izbjegavati s djecom predugo ostajati nasamo, daleko od drugih osoba.
- 2.12** Sve bojazni i/ili sumnje o stvarnom ili potencijalnom zlostavljanju djeteta, maltretiranju djeteta ili bilo kojem drugom obliku kršenja naše Politike zaštite djece prijavit ću sukladno našem sustavu prijavljivanja i poduzimanja mjera. To ću učiniti s punim povjerenjem da će mi organizacija pružiti podršku i zaštitu.
- 2.13** Sve podatke o djeci i mladima u programima SOS Dječjeg sela čuvati ću kao povjerljive² (npr. informacije o njihovim obiteljima, zdravstvenom statusu itd.). Načelo tajnosti podataka

² Pojam *povjerljivo* ovdje znači “osigurati da je informacija dostupna samo ovlaštenim osobama”.

štititi i bivše korisnike usluga SOS Dječjeg sela kao i njihovu braću i sestre, čak i nakon prestanka radnog odnosa djelatnika u SOS Dječjem selu.

- 2.14** Otkrit ću sve informacije o svim optužbama za zlostavljanje djece ili drugim kaznenim postupcima podignutima protiv mene u trenutku mog pristupanja SOS Dječjem selu ili za vrijeme trajanja mog radnog odnosa u SOS Dječjem selu. Obvezujem se da ću prilikom zapošljavanja poslodavcu dostaviti Potvrdu o nekažnjavanju.

3. PROFESIONALNO PONAŠANJE U ODNOSU NA DRUGE ASPEKTE RADA

Odgovorna uporaba moći i položaja

- 3.1** U svim kontaktima s vladinim službenicima, donatorima, sponzorima, dobavljačima i ostalim osobama koje surađuju sa SOS Dječjim selom, svoj ću položaj koristiti za dobrobit organizacije.
- 3.2** Svjestan/svjesna sam da me djeca, mladi i odrasli vide kao osobu na položaju moći. Ne smijem taj položaj koristiti za vlastiti dobitak ili dobitak svoje obitelji ili prijatelja.
- 3.3** To znači da ne smijem u ime SOS Dječjeg sela s članovima obitelji, prijateljima ili drugim osobnim / profesionalnim kontaktima sklapati poslove za dobavu bilo kakvih dobara ili usluga za SOS Dječje selo osim ako takva kupovina ne uslijedi nakon otvorenog, poštenog, transparentnog i odgovornog procesa nabave u kojem dobra ili usluge koje pružaju odabrana osoba ili tvrtka po kvaliteti i cijeni najbolje odgovaraju SOS Dječjem selu.
- 3.4** Zapošljavanje članova obitelji ili prijatelja postojećih djelatnika prihvatljivo je samo kao rezultat otvorenog, poštenog, transparentnog i odgovornog procesa zapošljavanja, gdje je do angažiranja te osobe došlo zato što je imala najbolje kvalifikacije i bila najprikladnija za

to radno mjesto. Djelatnici i suradnici u SOS Dječjem selu ne smiju sudjelovati u procesima zapošljavanja ili odlučivanja u kojima se donosi odluka o članovima njihovih obitelji ili njihovim prijateljima.

- 3.5** Razumijem da ne smijem od drugih osoba, a naročito ne od korisnika usluga SOS Dječjeg sela, ni eksplicitno ni implicitno zahtijevati nikakvu privatnu novčanu isplatu, uslugu ili povlasticu kao naknadu za našu pomoć, podršku, dobra ili usluge bilo koje vrste, a isto tako neću od vlada, korisnika usluga SOS Dječjeg sela, donatora, dobavljača ili drugih osoba prihvaćati mito ili vrijedne poklone (osim malih znakova pažnje)³ koji su mi ponuđeni zbog mog položaja u organizaciji.
- 3.6** Kad je riječ o sudjelovanju u lokalnim političkim, vjerskim ili socijalnim aktivnostima, obvezujem se da ću paziti da misije i ciljevi SOS Dječjeg sela ne budu kompromitirani, a ugled SOS Dječjeg sela narušen.
- 3.7** Neću zloupotrebjavati alkohol ili druga opojna sredstva koja mogu značajno ugroziti moju sposobnost da obavljam svoj posao ili narušiti ugled SOS Dječjeg sela.
- 3.8** Osigurat ću dobar i konstruktivan profesionalni odnos sa svim djelatnicima. Neću dopustiti

³ Sve ponuđene ili primljene darove morate prijaviti svom linijskom rukovoditelju.

da osobni odnosi s mojim kolegama negativno utječu na moj rad, druge djelatnike ili radnu sredinu općenito.

- 3.9** Svjestan sam obveze poštivanja kriterija stručnosti i izvrsnosti te nužnosti kontinuiranog stručnog usavršavanja. Također, s ciljem ostvarivanja visoke razine kompetentnosti u svom radu, svjestan granica svojih znanja i vlastite stručnosti svojim radom pružati ću samo one usluge za koje sam stručno kvalificiran obrazovanjem i/ili iskustvom.

Odgovorna uporaba resursa

- 3.10** Resursima koje mi je SOS Dječje selo povjerilo raspolagat ću na transparentan i razborit način, u skladu s postojećim kontrolnim mehanizmima koji osiguravaju optimalnu uporabu svih naših materijalnih i ljudskih resursa.
- 3.11** Djelatnici su najvažniji resurs u SOS Dječjem selu. Neću se ponašati na način koji nepotrebno ugrožava moje zdravlje i sigurnost ili jednako tako ugrožava druge osobe s kojima radim.
- 3.12** Računala i druge oblike informatičke tehnologije koristit ću na odgovoran način, sustežući se od neprimjerene uporabe, osobito kad je riječ o kreiranju, gledanju, preuzimanju ili distribuciji bilo kakvog neprimjerenog ili uvredljivog

materijala, a poglavito, zlonamjerne vizualne prikaze djece (dječja pornografija).

- 3.13** Obavljat ću svoj posao na način koji je odgovoran prema okolišu, kako bih pružila/o dobar primjer djeci i mladima i ostavila/o sljedećim naraštajima netaknut i zdrav okoliš.

Odgovorna uporaba informacija

- 3.14** Budući da moj položaj u SOS Dječjem selu podrazumijeva povjerenje i pouzdanost, u otkrivanju informacija izvan normalnih prohtjeva mog posla pridržavat ću se načela razboritog postupanja. Neću vanjskim tijelima ili pojedincima, uključujući predstavnike medija, prenositi nikakve osjetljive ili potencijalno štetne informacije bez odgovarajućeg ovlaštenja ili izvan granica utvrđenih relevantnim smjernicama SOS Dječjeg sela.

- 3.15** Obvezujem se da ću informacije o djeci i dje-latnicima (na primjer, osobne podatke, slike itd. za promotivne svrhe) davati s punim poštovanjem i uvažavanjem njihove privatnosti i dostojanstva.

- 3.16** Obvezujem se da ću zbog doprinosa skladnoj radnoj atmosferi u organizaciji zatražene informacije uvijek davati pravodobno, ali nikad ne gubeći iz vida najbolje interese djeteta.

4. POSLJEDICE KRŠENJA ETIČKOG KODEKSA

- 4.1** **Svaki moj postupak ima težinu!** Jasno mi je da svako kršenje ovog Etičkog kodeksa može imati ozbiljne posljedice za živote djece i mladih, kao i za samu organizaciju. Stoga će SOS Dječje selo na kršenja Etičkog kodeksa reagirati na način koji smatra najprikladnijim, bez obzira na prekršiteljev položaj, status ili osobne veze – u skladu s nacionalnom i lokalnom zakonskom regulativom i/ili važećim dokumentima SOS Dječjeg sela. Posljedice mogu uključivati stegovne mjere, uključujući i one koje vode do prekida radnog odnosa, te moguće prosljeđivanje slučaja nadležnim tijelima, npr. policiji ili drugim relevantnim službama.

Konkretno posljedice povrede ovog Etičkog kodeksa određuje pretpostavljeni. U slučaju teže povrede Etičkog kodeksa posljedice određuje pretpostavljeni u suglasju sa odgovornom osobom SOS Dječjeg sela.

- 4.2.** Ako imam saznanje o bilo kakvom obliku kršenja Etičkog kodeksa, razumijem da sam ga dužna/dužan prijaviti svom rukovoditelju ili drugoj osobi koja ima funkciju zaprimanje takvih prijava, na primjer, osobi od povjerenja za slučajeve vezane uz zaštitu djece.

- 4.3** Razumijem da prijavu stvarnog ili potencijalnog kršenja Etičkog kodeksa podnosim u dobroj vjeri i da SOS Dječje selo neće poduzimati

postupke koji bi namjerno izazvali bilo kakve negativne posljedice ili štetan utjecaj kao rezultat ispunjene obaveze prijavljivanja, čak i ako se kasnije ispostavi da je optužba bila neosnovana. Ako, međutim, svjesno iznesem lažnu ili zlonamjernu optužbu također mi je jasno da zbog toga mogu biti podvrgnuta/podvrgnut stegovnom postupku. Ako se pak ispostavi da sam imala/imao saznanje o povredi radne dužnosti koju nisam prijavila/o, svjesna/svjestan sam da se i u takvom slučaju protiv mene može povesti stegovni postupak.

- 4.4** Jasno mi je da ovaj Etički kodeks ne može obuhvatiti sve aspekte primjerenog ponašanja. U svim slučajevima gdje osjećam bojazan zbog moguće povrede radne dužnosti ili ponašanja koje bi moglo naškoditi ugledu organizacije, obvezujem se da ću s time upoznati svog rukovoditelja.
- 4.5** U slučajevima gdje je sam rukovoditelj osumnjičen ili pod sumnjom za neprimjerenost ponašanje ili postupak, prijava se podnosi njezinim/njegovim nadređenima.

5. POTPIS I POTVRDA PREUZETE OBAVEZE

- 5.1** Pažljivo sam pročitala/o i u potpunosti razumijem Etički kodeks SOS Dječjeg sela. Svjesna/svjestan sam da SOS Dječje selo od mene očekuje da se uvijek i u svim situacijama pridržavam standarda ponašanja koji se opisuju u ovom Etičkom kodeksu. U potpunosti prihvaćam njegov kontekst i sadržaj. Potpisivanjem ovog Etičkog kodeksa, obvezujem se, zajedno s cjelokupnim SOS Dječjim selom, da ću težiti ostvarenju i očuvanju željenih modela ponašanja i načina života kao preduvjet za moj rad u SOS Dječjem selu.